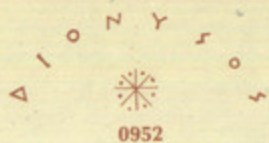

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΘΕΑΤΡΟ
ΚΤΒΕΛΗ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
0952

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΚΤΒΕΛΗ

ΠΛΕΥΡΑ Α'

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ, Το μυστικό της Κοντέσσας Βαλέραινας
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ, Φωτεινή Σάντρη
Απόσπασμα συνέντευξης
ΗΛΙΑ ΒΕΝΕΖΗ, Αιολική Γη, Κεφάλαιο Α'
ΗΛΙΑ ΒΕΝΕΖΗ, Αιολική Γη, Κεφάλαιο Γ'

ΠΛΕΥΡΑ Β'

ΗΛΙΑ ΒΕΝΕΖΗ, Αιολική Γη, Κεφάλαιο Δ'

Η Κυβέλη γεννήθηκε στα 1887 στη Σμύρνη, όπου την υιοθέτησε ο εμπορευόμενος Ανδριανός. Μαζί με τα σχολικά μαθήματά της παρακολούθησε και μαθήματα απαγγελίας με καθηγητή τον Μ. Σιγάλα. Το 1900 στην Αθήνα πιά, κέρδισε βραβείο απαγγελίας στις εξετάσεις του Παρνασσού.

Δεκαεσσάρων χρόνων γράφεται στη «Βασιλικήν Δραματικήν Σχολήν» (Διευθυντής: Στέφανος Στεφάνου, καθηγητής: Θωμάς Οικονόμου), μετά από εξετάσεις που δίνει μαζί με άλλους νέους πολλοί από τους οποίους θα παίξουν αργότερα πρωταγωνιστικό ρόλο στο ελληνικό θέατρο και στην πνευματική ζωή του τόπου: Αιμίλιος Βεάκης, Μήτσος Μυράτ, Άγγελος Σικελιανός, Θεώνη Δρακοπούλου (Μυρτιώτισσα), κ.ά. Πολύ γρήγορα η Σχολή κλείνει, αλλά η Κυβέλη δεν εγκαταλείπει το θέατρο. Αντίθετα κάνει την πρώτη της θεατρική εμφάνιση στη «Νέα Σκηνή» του Κωνσταντίνου Χρηστομάνου στον ρόλο της Ιουλιέττας (1901). Αμέσως μετά παίζει στην «Άλκηστη» (κορυφαία), στην «Αγριόπαπια», στη «Στρίγγλα που έγινε αρνάκι», στην «Αρλεζιάνα». Σε ηλικία δεκαπέντε χρόνων έχει παντρευτεί τον ηθοποιό Μήτσο Μυράτ, συμπρωταγωνιστή της στον θίασο της «Νέας Σκηνής». Στον θίασο αυτό έμεινε έως το 1905.

Το 1906 συγκροτεί θίασο με τον Κ. Σαγιώρ. Από το 1908 έως το 1929 είναι η πρωταγωνίστρια του προσωπικού της θίασου, στις θεατρικές επιχειρήσεις του Κώστα Θεοδωρίδη, δευτέρου συζύγου της. Ο θίασος αρχικά στεγάζεται στο «Βαριετέ», ένα θέατρο απέναντι από το χρηματιστήριο, στην οδό Πεζματζόγλου. Στα χρόνια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου ο θίασος μεταφέρθηκε στο θέατρο «Διονύσια», στην Πλατεία Συντάγματος. Το θέατρο αυτό μετονομάστηκε τότε σε «Θέατρο Κυβέλης».

Μέσα σ' αυτή την εικοσαετία η Κυβέλη παίζει πολλά σημαντικά έργα του παγκόσμιου κλασικού ρεπερτορίου: «Νόρα» του Ίψεν, «Δεσποινίς Τζούλια» του Στρίντμπεργκ, «Ανάσταση» του Τολστόι, «Τό Κουρέλι» του Νικοντέμι, κ.ά. Παράλληλα έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για νεοελληνικά έργα. Η Κυβέλη έπαιξε έργα του Ξενοπούλου («Φοιτητές», «Φωτεινή Σάντρη»), αλλά και άλλων Ελλήνων συγγραφέων.

Μερικά όμως από τα έργα αυτά, συχνά ασήμαντες φαρσοκωμωδίες, δεν ήταν σε ύψος ανάλογο με το ταλέντο της. Αποτελούσαν ένα ρεπερτόριο κατάλληλο για τις πολλές περιodes του θιάσου σε μέρη του εξωτερικού όπου υπήρχαν Έλληνες: Αμερική, Ρωσία, Καύκασος, Σμύρνη, Αίγυπτος. Από το 1932 έως το 1934 η Κυβέλη και η Μαρίκα Κοτοπούλη παίζουν μαζί: «Το επάγγελμα της κυρίας Γουώρρεν», «Μαρία Στιούαρτ», «Αυτός είμαι». Οι παραστάσεις αυτές έχουν μείνει ιστορικές.

Από το 1934 έως το 1949 η Κυβέλη δεν κάνει παρά μία μόνο εμφάνιση στο έργο «Πίσω στη γη» με τον θίασο Μιράντας-Γ. Παππά (1942). Στο μεταξύ έχει παντρευτεί τον Γεώργιο Παπανδρέου.

Στα 1949 η Κυβέλη κάνει τη θριαμβευτική επανεμφάνισή της με τον θίασο Μαρίκας Κοτοπούλη στο έργο «Τα παιδιά του Εδουάρδου». Η παράσταση που ανέθηκε στο θέατρο «Ντορέ» της οδού Φωκίωνος Νέγρη έμεινε στην ιστορία του ελληνικού θεάτρου. Στη συνέχεια εμφανίσθηκε στο «Εθνικό Θέατρο» στα έργα «Δάφνη Λωρεόλα» (1951), «Το μυστικό της Κοντέσσας Βαλέραινας» (1953), «Ο Γλάρος» (1957), με τον θίασο Κατερίνας στα έργα «Τρομεροί Γονείς» (1952), «Αναστασία» (1956), με τον θίασο Μάνου Κατράκη στη «Μαύρη Δαντέλλα» (1953), με τον θίασο Αλίκης στα έργα «Η κυρία περί της οποίας πρόκειται» (Θέατρο Ακροπόλ, 1958), «Μάνα Κουράγιο» (Θέατρο Αλίκης, 1958), και πάλι στο «Μυστικό της Κοντέσσας Βαλέραινας» στο «Εθνικό Θέατρο» (1962).

Από το 1962 έως το 1965 η Κυβέλη εμφανίσθηκε στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος στα έργα «Τό Νησί της Αφροδίτης», «Ματωμένος Γάμος», «Αναστασία», «Ένα ηλιόλουστο πρωινό», «Δόνα Κλαρίνερ».

Η Κυβέλη εμφανίσθηκε και στον κινηματογράφο στις ταινίες «Ο κακός δρόμος» και «Η Άγνωστος».

Τιμήθηκε με τα παράσημα: Αριστείο Γραμμάτων και Τεχνών, Ανώτερο Ταξίδιρχη Ευποιίας, με το Γαλλικό Μετάλλιο Ακαδημαϊκών Δαφνών, το Μετάλλιο πάλεως Ρόδου, και το Χρυσό Μετάλλιο Τιμής Δήμου Θεσσαλονίκης.

Η Κυβέλη αποσύρθηκε οριστικά από το θέατρο το 1965. Πέθανε το 1978.

Η Κυβέλη στον ρόλο της Φωτεινής Σάντρη στο ομώνυμο έργο του Γρηγορίου Ξενοπούλου.

Η Κυβέλη στο «Μυστικό της Κοντέσσας Βαλέραινας» του Γρηγορίου Ξενοπούλου.

Ο δίσκος αυτός θγαίνει με την έγκριση των κληρονόμων της Κυβέλης κκ. Γιώργου Γ. Παπανδρέου, Αλέξανδρου Μυράτ, Μιράντας Μυράτ, και Αλίκης Πωλ Νόρ.

Το ηχογραφημένο υλικό αυτού του δίσκου μας παραδώθηκε από τον κ. Γιώργο Γ. Παπανδρέου και τον ευχαριστούμε.

Ευχαριστούμε ακόμα το Θεατρικό Μουσείο για την παραχώρηση του φωτογραφικού υλικού και τον κ. Κωστή Στάβαρη για την προσωπική του βοήθεια.

Οργάνωση ηχητικού υλικού - επιμέλεια: Φαίδων Χατζηαντωνίου.